

WIE IS DAN PAULUS?

EEN VRAAG VAN DE EERSTE ORDE VOOR DE HEIDENEN

Het zal u zijn opgevallen dat de woorden van de apostel, “wie is dan Paulus?”, die als titel voor deze studie zijn gebruikt, niet als rechtstreekse vraag zijn bedoeld waarop een antwoord wordt verwacht, in de zin dat het een beschrijving zou kunnen zijn van de apostel als mens en dienaar. De vraag komt veeleer voort uit een aantal omstandigheden, die daaraan vooraf zijn gegaan. Daaruit zou gebleken zijn dat òf Paulus òf enkele van zijn volgelingen schuldig zouden zijn aan domme mensenverering. De woorden komen voor in I Cor.3:5 in verband met scheuringen die de kerk in Corinthe hadden verdeeld in elkaar bestrijdende partijen, elk met zijn eigen leus: “Ik ben van Paulus! En ik van Apollos! En ik van Kefas! En ik van Christus!” (I Cor.1:12) De apostel maakt het overduidelijk dat zulke verering wat hem betreft uit de boze is, met name omdat het schadelijk is voor de heiligen. “Is Paulus dan voor u gekruisigd, of zijt gij in de naam van Paulus gedoopt?” (I Cor.1:13), vraagt hij zich verontwaardigd af en in de tweede brief zegt hij: “Wij prediken niet onszelf, maar Christus Jezus als Here, en onszelf als uw dienaren om Jezus’ wil” (II Cor. 4:5). Aan Paulus en zijn mededienaren was een ware “schat” toevertrouwd, maar zelf waren zij “aarden vaten”.

Als we even terugkeren naar het gedeelte waarmee we zijn begonnen, zien we dat de apostel op dezelfde gedachte doorgaat:

“Wie is dan Paulus, en wie is Apollos, anders dan dienaars, door welke gij geloofd hebt, en *dat*, gelijk de Heere aan een iegelijk gegeven heeft?” (I Cor.3:5, St.Vert.)

Gedurende de hele bediening van de apostel komen twee waarheden steeds naar voren, die elkaars grenzen nimmer overschrijden, maar elkaar op volmaakte wijze aanvullen. In de eerste plaats cijfert hij zichzelf en zijn egoïstische motieven volledig weg. Hierop zullen we later uitgebreid terugkomen. In de tweede plaats doet hij onvoorstelbare beweringen, niet uit zichzelf als mens of gelovige, maar als degene die speciaal is gekozen en toebereid voor een verheven bediening. Als de woorden “Ik, Paulus” worden gelezen zonder voldoende aandacht voor de context of de achtergronden die de Schrift ons zelf geeft, zouden ze rieken naar holle grootspraak. Wanneer we ze beschouwen in verband met de waarheid die hem

was toevertrouwd, zullen ze in plaats van verwarring te stichten, ons duidelijkheid verschaffen. We zullen dan van gebondenheid naar vrijheid gebracht worden:

Paulus' opvatting over zichzelf, los van zijn bediening:

“Want ik ben de geringste der apostelen, niet waard een apostel te heten, omdat ik de gemeente Gods vervolgd heb.” (I Cor.15:9);

“Ik breng dank aan Hem, die mij kracht gegeven heeft, Christus Jezus, onze Here, dat Hij mij getrouw geacht heeft, daar Hij mij in de bediening gesteld heeft, hoewel ik vroeger een godslasteraar en een vervolger en een geweldenaar was. Maar mij is ontferming bewezen, omdat ik het in mijn onwetendheid, uit ongeloof, gedaan heb” (I Tim.1:12,13);

“Want gij hebt gehoord van mijn vroegere wandel in het Jodendom: ik heb de gemeente Gods bovenmate vervolgd en getracht haar uit te roeien” (Gal.1:13);

“Mij, verreweg de geringste van alle heiligen, is deze genade te beurt gevallen, aan de heidenen de onnaspeurlijke rijkdom van Christus te verkondigen” (Ef.3:8).

Dit zijn slechts enkele gedeelten als voorbeeld, zowel uit zijn vroegere als zijn latere brieven, waarin het duidelijk is dat Paulus niet schuldig was aan valse trots, of aan behoefte om zichzelf op de voorgrond te plaatsen. Dit aspect is bekend en wordt geloofd door de meeste gelovigen, naar wij aannemen. Maar het is het tweede aspect waar we ons nu mee bezig zullen houden, met de hierboven geciteerde Schriftgedeelten in ons achterhoofd.

Paulus' eigen aanspraken die het belang van zijn bediening, met name voor ons, heidenen, aantonen.

“Ik spreek tot u, heidenen. Juist omdat ik apostel der heidenen ben, acht ik dit de heerlijkheid van mijn bediening” (Rom.11:13);

“En ik ben daartoe als een verkondiger en een apostel gesteld (ik spreek waarheid en geen leugen) als een leermeester der heidenen in geloof en waarheid” (I Tim.2:7);

“En ik ben daartoe aangesteld als verkondiger, apostel en leraar” (II Tim.1:11).

Deze beweringen kunnen door geen enkele lezer worden genegeerd en dat geldt wel het meest voor de heiden, want we zullen ontdekken dat deze Paulus de enige is die de “apostel der heidenen” genoemd wordt in het Nieuwe Testament.

DE VOORRANG VAN ISRAËL

Het volbrachte werk van de Zoon van God, hoewel dat de enige basis vormt voor de verlossing en de hoop voor alle gelovigen ongeacht hun nationaliteit, werd niet verkondigd aan *de heidenen* gedurende Zijn dagen in het vlees. Ja zelfs toen de twaalf apostelen werden geroepen en de opdracht kregen om het goede nieuws van het koninkrijk der hemelen te verkondigen, werd hen VERBODEN om naar de heidenen te gaan: "Wijkt niet af op een weg naar heidenen, begeeft u liever tot de verloren schapen van het huis Israëls" (Matt. 10:5,6). Dit was geen plaats- of tijdgebonden beperking, want in het vijftiende hoofdstuk wordt deze zeer nadrukkelijk herhaald. De enige plaats die zoekende heidenen werd gegund, was die van "honden" die het vergund was te eten van de "kruimels" die van de tafel van de "meester" vallen (Matt.15:24-27). Als we daarna op de Pinksterdag komen, zullen we, wanneer we goed opletten, ontdekken dat degenen die aan het feest deelnamen en gedoopt werden in de doop van de Geest - die deze dag zo gedenkwaardig maakt - "Joden" waren. "Nu waren er JODEN te Jeruzalem woonachtig, vrome mannen uit alle volken onder de hemel ... wij horen hen in onze eigen taal van de grote daden Gods spreken" (Hand.2:5-11). Degenen die op de Pinksterdag bijeen waren, werden door Petrus toegesproken als "gij Joden", "mannen van Israël", "mannen broeders", "het ganse huis Israëls". En wanneer Hand.10 opgeslagen wordt, zal daar het bewijs gevonden worden dat Petrus ten tijde van Hand.2 de heidenen nooit met één van dergelijke aanduidingen zou aanspreken. Petrus bezocht, door God in een visioen tevoren gewaarschuwd, schoorvoetend Cornelius en hij zei deze heidense zoeker recht in zijn gezicht:

"Gij weet, hoe het een Jood verboden is zich te voegen bij of te gaan tot een niet-Jood; doch mij heeft God doen zien, dat ik niemand onheilig of onrein mag noemen." (Hand.10:28).

Wat een bekentenis! En wat is dit volkomen onverklaarbaar als de algemene opvatting dat "de Kerk bij Pinksteren begon" waar zou zijn! Let op de woorden: "verboden", "zich voegen bij", "gaan tot", "niet-Jood", "onheilig en onrein". Hoe kan men dan toch blijven beweren dat Petrus de deur van de Kerk opende voor de heidenen in Hand.2. We kunnen uit Petrus' eigen gebruik van het woord *ATHIMITOS* (verboden, onwettig) opmaken wat voor buitengewoon sterk gevoel van afkeer hij daarmee uitdrukt. "de wil der heidenen, ... onzedelijke afgoderij." (I Petr. 4:3). Het woord dat vertaald is met "zich voegen bij", *KOLLAO*, is bekend geworden door het gebruik dat scheikundigen er van maken wanneer zij spreken van colloïden, waaronder gom, stijfsel, gelatine, lijm en andere plakmiddelen vallen. Petrus kon zich niet alleen niet voegen bij een heiden tot op

dit moment, hij had zelfs niet de vrijheid om het huis te betreden van iemand van een ander volk. Om aan te tonen dat deze houding niet typisch was voor Petrus, moeten we er even stilstaan bij het moment dat bekend werd dat de heidenen het Woord van God hadden ontvangen en dat Petrus niet alleen hun huis was binnengegaan, maar zelfs met hen had gegeten. Er werd geen moment getwijfeld, maar nota bene Petrus werd ter verantwoording geroepen voor deze kennelijk onwettige daad. “Hoe zou ik”, zei Petrus, “dan bij machte geweest zijn God tegen te houden?” (Hand.11 :1-17). “God tegenhouden” zou een eigenaardige uitdrukking zijn geweest, als Petrus de apostel der heidenen geweest zou zijn. Het is veelbetekenend omdat dezelfde uitdrukking wordt gebruikt in I Thes.2:16 als climax van de zonden der Joden. Dit verklaart ook het gebruik ervan in het laatste vers van Hand.28 “zonder enige belemmering.”

Zelfs al verheerlijkte de gemeente in Judea God uiteindelijk met de woorden:

“Zo heeft dan God ook de heidenen de bekering ten leven geschonken” (Hand. 11:18).

dan nog laat de vorm waarin deze tekst is gegeven, zien dat het ongelooflijk moeilijk was voor de gemeente in die tijd om dit te erkennen. Het daarop volgende vers laat dan ook zien dat er geen evangelisatie onder de heidenen op volgde.

“Zij dan, ... trokken verder... zonder tot iemand het woord te spreken dan ALLEEN TOT DE JODEN.” (Hand. 11 : 19).

De aanvaarding van de heidenen is op geen enkele wijze verzekerd, tenzij en niet eerder dan op het moment dat we de opdracht aan de apostel Paulus er in betrekken. Maar vanaf het ogenblik dat Saulus van Tarsus bekeerd is, begint de deur van het geloof open te zwaaien voor de heidenen.

DE APOSTEL DER HEIDENEN

Aan Ananias, die door de Heer naar het huis was gezonden waarin Paulus blind en verbroken lag te vasten en zich verbaasde over wat met hem was gebeurd, was verteld:

“deze is Mij een uitverkoren werktuig om mijn naam te brengen voor heidenen en koningen en *de* kinderen Israëls” (Hand.9:15).

In Antiochië waar de gemeente wachtte op de Heer, zei de Heilige Geest:

“Zondert Mij nu Barnabas en Saulus af voor het werk, waartoe Ik hen geroepen heb”. (Hand.13:2).

Wat later vernemen we dat Paulus al vanaf zijn geboorte “afgezonderd” was en in zijn brief aan de Romeinen noemt hij zichzelf:

“Paulus, een dienstknecht van Christus Jezus, een geroepen apostel, afgezonderd tot verkondiging van het evangelie van God” (Rom.1:1).

Tot Hand.13 is de apostel bekend onder zijn naam Saulus maar in vers 9 van dat hoofdstuk lezen we “doch Saulus, anders gezegd Paulus,...”. De omstandigheden waaronder deze naamswijziging zich voordeed zijn van buitengewoon grote betekenis voor het inzicht in de bedelingen. Er wordt in dat gedeelte gesproken van een Jood die Paulus’ tegenstander was en die probeerde de stadhouder van het land af te houden van het geloof . En juist onder deze omstandigheden, toen de Jood blind gemaakt werd en de heiden werd gered, wordt Saulus PAULUS genoemd. *Hij kreeg daardoor dezelfde naam* als zijn heidense bekeerling, Sergius PAULUS (de naam Paulus is in de grondtekst hetzelfde). Het eerste wonder van Petrus in Handelingen was de *genezing* van een Jood. Paulus’ eerste wonder was het *blind maken* van een Jood en Paulus’ uiteindelijke bediening onder de heidenen berust op de verblinding van Israël dat niet was “genezen”, zoals de aanhaling in Hand.28 van de tekst uit Jesaja 6 laat zien. Dit kunnen we ontdekken als we Rom.11 opslaan. In zijn bespreking van het probleem van Israëls falen zegt Paulus dat Israël door zijn val redding heeft gebracht aan de heidenen, het verdwijnen van Israël bracht rijkdom voor de heidenen. In verband met Israëls afvalligheid zegt Paulus hier: “ik ben de apostel der heidenen”, waarmee zijn bediening in belang toenam. De verblinding van Israël en de daarmee samenhangende zegen voor de heidenen was een “geheimenis”. Maar tenslotte zal de verblinding plaats gaan maken voor zicht, en “zo zal gans Israël behouden worden.” Uit hetgeen we tot nu toe gezien hebben, is het duidelijk dat Paulus als apostel een belangrijke plaats in neemt in de bediening der waarheid telkens als het om een heiden gaat. Dit unieke apostelschap wordt niet alleen maar door hemzelf opgeëist, maar wordt ook erkend door Petrus, Jacobus en Johannes.

“Maar integendeel: toen zij zagen, dat mij de prediking van het evangelie aan de onbesnedenen toevertrouwd was, gelijk aan Petrus die aan de besnedenen, (immers Hij, die Petrus kracht gaf om apostel te zijn voor de besnedenen, gaf die kracht ook aan mij voor de heidenen), en toen zij de genade, die mij geschonken was, opmerkten, reikten Jakobus, Kefas en Johannes, die voor steunpi-

laren golden, mij en Barnabas de broederhand: wij zouden naar de heidenen, zij naar de besnedenen gaan.” (Gal.2:7-9).

PAULUS’ ONAFHANKELIJKE APOSTELSCHAP

Het taalgebruik is in deze verzen zo helder en duidelijk als u zich maar zou kunnen wensen. De apostelen werden verdeeld in twee groepen. De ene groep heeft de besnijdenis als het hun toegewezen terrein, de andere heidenen. Deze groepen overlappen elkaar niet, noch kan de één de ander ervan beschuldigen fout te zitten, omdat er twee soorten apostelen zijn, beide met een door God gegeven evangelie en dit feit werd door beide met de broederhand bezegeld. Dit vormt het begin van een reeks aanspraken die de apostel Paulus maakt. Al in de brief aan de Galaten worden deze in de meest stellige bewoordingen uiteengezet:

Paulus’ onafhankelijke apostelschap. “Niet vanwege mensen, noch door een mens, maar door Jezus Christus” (Gal.1:1);

Paulus’ onafhankelijke evangelie. “Niet naar de mens. Niet van een mens geleerd, maar door openbaring” (Gal.1:11,12);

Paulus’ onafhankelijke bediening. “Geen ogenblik te rade gegaan met vlees en bloed. Niet naar Jeruzalem gereisd. Ik ben naar Arabië vertrokken” (Gal.1:16,17).

Als deze drievoudige claim niet voldoende mocht zijn om het unieke karakter van Paulus’ bediening te bevestigen, voegt hij er de volgende stellige verzekering aan toe:

“Maar ook al zouden wij, of een engel uit de hemel, u een evangelie verkondigen, **AFWIJKEND VAN HETGEEN WIJ U VERKONDIGD HEBBEN**, die zij vervloekt!” (Gal.1:8).

Al zou het evangelie dat door Petrus, Jacobus en Johannes werd verkondigd “één en hetzelfde” zijn (zoals sommigen wel zouden willen die tegenstanders zijn van de Leer der Bedelingen), weten we tot wie wij ons moeten wenden. We kennen de maatstaf waaraan al zulke prediking moet worden afgemeten, we moeten blijven bij het evangelie dat door Paulus werd verkondigd. In Gal.2 hebben we al gezien dat er een *verschil* was tussen deze twee boodschappen. Aan Paulus was net zo zeker het evangelie VAN en niet slechts TOT de onbesnedenen toevertrouwd, als aan Petrus het evangelie VAN en niet slechts TOT de besnedenen (zie St.Vert.). Geen wonder dat Paulus, omdat hij een betrouwbare dienstknecht wilde zijn, telkens weer de kenmerkende woorden “Ik, Paulus” liet horen. Hij zou niet

getrouw zijn geweest in hetgeen hem was toevertrouwd als hij uit valse bescheidenheid zijn licht onder de korenmaat had verscholen. In zijn openingstoespraak in Antiochië in Pisidië verkondigde hij een kenmerkende eigenschap van het evangelie dat hij moest prediken, een eigenschap waaraan wij de heerlijke brief aan de Romeinen te danken hebben. En, om slechts één daaruit voortvloeiende historische ontwikkeling te noemen, waaraan we de grote Reformatie in de dagen van Maarten Luther te danken hebben. Dit zijn de woorden:

“Zo zij u dan bekend, mannen broeders, dat door Hem u vergeving van zonden verkondigd wordt; ook van alles, waarvan gij niet gerechtvaardigd kondt worden door de wet van Mozes, wordt ieder, die gelooft, gerechtvaardigd door Hem.” (Hand.13:38,39).

Afgezien van Jakobus' verhandeling over Abraham (Jak. 2 : 21, 24) kan alleen in de brieven van Paulus rechtvaardiging door het geloof en zonder werken ontdekt worden (waar het 26 keer genoemd wordt) en in de Gelijkenis van de Farizeeër en de tollenaar, dat geschreven is door Lucas, de getrouwe metgezel van Paulus tot het laatst toe. Als predikers van het evangelie zich beperken tot de andere evangeliën, of tot de brieven van de andere apostelen, zal hun boodschap de grootste heerlijkheid missen.

PETRUS EN DE DOOP DER VERGEVING

Laten we opnieuw Paulus' eerste verkondiging van de vergeving van zonden, zoals we hierboven geciteerd hebben, vergelijken met de eerste prediking van Petrus zoals we die vinden in Hand.2:38:

“En Petrus antwoordde hun: Bekeert u en een ieder van u late zich dopen op de naam van Jezus Christus, TOT VERGEVING VAN UW ZONDEN”

Is er geen onderscheid tussen de boodschappen van deze twee door God aangestelde predikers? Petrus had helemaal gelijk en zijn evangelie wordt alleen een vals evangelie als het wordt gepredikt tot hen die behoren tot Paulus' bediening. Verkondigt de lezer, die tot nu toe met ons van mening verschilde over het unieke van Paulus' evangelie, verkondigt hij de “doop” tot vergeving van zonden? We hopen oprecht van niet, maar als hij consequent zou zijn, dan zou hij er geen problemen mee hebben het wèl te doen. Eer we op een ander onderwerp dan het apostelschap van Paulus overgaan, zouden we u willen wijzen op twee gedeelten die handelen over apostelen. In Ef.4 benadrukt Paulus de Hemelvaart van de Heer. En van de OPGEVAREN Christus wordt gezegd dat Hij heeft gegeven:

“zowel apostelen als profeten, zowel evangelisten als herders en leraars” (Ef.4:11).

Nu worden de “twaalf” genoemd in Matt.10:2-4 en dezen werden geroepen tijdens de aardse bediening van de Zoon van God *toen Hij op aarde was*. Daarom is het duidelijk dat er twee orden van apostelen moeten zijn en dat Paulus tot de orde moet behoren die door de *opgevaren Christus* in het leven is geroepen. Dat Paulus zich niet rekende tot de twaalf maakt I Cor.15:5-9 ons duidelijk. De “twaalf” zullen op twaalf tronen zitten om de stammen Israëls te richten. Dat zal Paulus niet doen. De namen van de twaalf apostelen zullen op de fundamenten van het Nieuwe Jeruzalem zijn gegraveerd; Paulus’ naam zal daar niet bij staan. De namen die zullen worden gevonden op de paarlen poorten, zijn de namen van de stammen Israëls en daar zal geen heidense naam op geschreven zijn. Vanwege de uitdrukkelijk joodse achtergrond en betekenis van de Pinksterdag, waren de apostelen bezorgd dat de lege plaats, ontstaan door het verraad en de dood van Judas, niet zou worden opgevuld en dat het getal “twaalf” niet compleet gemaakt zou worden. Matthias die aan de wezenlijke voorwaarden voldeed (Hand.1:21,22, zie Joh.15:27) werd aangewezen, waarna de Pinksterdag kwam, en de “twaalf”, Matthias inclusief, het teken van de tongen van vuur ontvingen. Als Matthias niet van Godswege was aangewezen, of als de apostelen hadden moeten wachten op Paulus, dan zouden we geloven en leren dat de *Geest der Waarheid* bevestigd heeft wat een leugen blijkt te zijn.

WAT NIET IN HANDELINGEN 9 IS VERMELD

Als we onbeperkt ruimte en tijd hadden gehad, dan zou het een genoegen zijn geweest om alle brieven van Paulus door te wandelen en te genieten van de zonneshijn der genade die ons daarin wordt getoond. Maar we moeten ons nu gaan bezighouden met dat deel van zijn bediening dat ons innerlijk zo bezighoudt in deze tijd en dat kleur geeft aan de huidige bedeling.

We zullen eerst op grond van het Woord vaststellen dat Paulus een tweevoudige bediening had. Toen de Heer tot Paulus sprak op zijn reis naar Damascus, zei Hij tot hem:

“hiertoe ben Ik u verschenen om u aan te wijzen als dienaar en getuige daarvan, dat gij Mij gezien hebt en dat Ik aan u verschijnen zal” (Hand.26:16).

De voorgaande verzen vertellen ons dat deze boodschap aan Paulus werd gegeven op de weg naar Damascus, maar HET WORDT NIET VERMELD IN HANDELINGEN 9, noch op een andere plaats, tot op het moment dat Paulus aan het einde van zijn ene bediening was gekomen en op het punt stond de andere bediening, die zo nauw in verband staat met zijn gevangenschap, te beginnen. In Hand.9 ontdekken we alleen *door Ananias* voor welk doel Paulus was uitgekozen. Dit wordt wel uitgebreider weergegeven in Hand.22, maar dat brengt ons niet verder dan tot de eerste bediening waarop gewezen wordt in het citaat uit Hand. 26, namelijk.:

“want gij moet getuige voor Hem zijn bij alle mensen, van hetgeen gij gezien en gehoord hebt.” (Hand. 22:15).

en in samenhang met *die bediening* werd Paulus opgewekt om op te staan en zich te laten dopen! (Hand.22:16). Die bediening strekte zich uit tot het einde van Hand.19, waar de tweede bediening in beeld komt en waar de weg werd bereid om in werking te kunnen treden. Tot aan Hand.19:8 werd de “kerk” gevonden in de synagoge, maar de periode van drie maanden die hij doorbracht in de synagoge van Efeze maakte een einde aan deze fase van Paulus’ getuigenis.

“Maar toen sommigen verhard en ongehoorzaam bleven en ten aanhoren van de menigte kwaad bleven spreken van de weg, maakte hij zich van hen los en zonderde zijn discipelen af, terwijl hij dagelijks besprekingen hield in de gehoorzaal van Tyrannus. En dit ging twee jaar lang zo voort, zodat allen, die in Asia woonden, het woord des Heren hoorden, Joden zowel als Grieken.” (Hand. 19:9,10).

De lezer zal zich er bij het lezen van deze woorden bewust van zijn dat hier veel gevonden wordt dat al vooruitziet naar het einde van Handelingen. Hier wordt nog gesproken van “allen die in Asia woonden”, terwijl er daar van “allen”, zonder beperking sprake is. Hier gaat het om “Joden zowel als Grieken”, daar om “heidenen”, een veel ruimere term. We geven hier de parallel weer:

Hand.19:8-20 EFEZE

Hand.28:23-31 ROME

Hij ging de synagoge binnen.

Zij kwamen in zijn verblijf.

Probeerde te overtuigen aan-
gaande het Koninkrijk van
God.

Het Koninkrijk Gods werd
voorgesteld, pogingen hen te
overtuigen aangaande Jezus.

Gedurende 3 maanden.

Van de vroege morgen tot de
avond.

Sommigen bleven verhard en
geloofden niet hij vertrok.

Sommigen geloofden, anderen
bleven ongelovig.

Zij bleven verhard.

Het hart is vet geworden.

Hij zonderde zijn discipelen af.

Aan de heidenen gezonden.

Periode van twee jaar.

Paulus woonde er twee jaar.

In de gehoorzaal van
Tyrannus.

In zijn eigen gehuurde woning.

Allen in Asia hoorden het
Woord.

Allen kwamen tot hem.

Het Woord des Heren.

Onderricht aangaande de Here
Jezus Christus.

Buitengewone krachten.

Geen wonderen.

De Here Jezus verheerlijkt in
Efeze.

De brief aan Efeze geschreven
uit de gevangenis.

We hebben al eerder gezien dat Hand.28 werd voorzien in Hand.13:7-12, waar een Jood tegenstand bood en voor een bepaalde periode blind werd gemaakt terwijl een heiden met dezelfde naam als Paulus tot het geloof kwam. Hand.28 werd ook al voorzien in Efeze. Daar werd de omvang van de bredere bediening nog beperkt tot Jood en heiden, terwijl in Hand. 28 zelf de Jood van het toneel verdwijnt en de "heiden" - dat is een breder begrip dan de "Griek" - zonder verdere verwijzing naar de Jood het onderwerp is van de bediening van de apostel. De lezer die deze zaak verder wil

uitzoeken wordt aangeraden de brochure *The Dispensational Frontier, Acts 28:23-31*, te lezen. We zullen nu niet te lang stilstaan bij de tweevoudige bediening van Paulus omdat dit al is gebeurd in de hiervoor genoemde brochure. Maar we kunnen niet overgaan tot het verdere onderwijs van de apostel zonder eerst de waarheid vast te stellen van zijn bewering dat hij “de Gevangene van de Heer” in een heel bijzondere betekenis is.

HANDELINGEN 20 SLUIT DE ENE BEDIENING AF

In Hand.20:17-38 vinden we de afsluiting van de ene bediening en een vooruitblik op de volgende. Paulus opent met een samenvatting van zijn vorige dienst en luidt de verandering in met de woorden:

“En zie, nu reis ik, gebonden door de Geest, naar Jeruzalem, mij *staan* boeien en verdrukkingen te wachten.” (Hand.20:22,23).

Hoewel de apostel *wist* dat hem gevangenschap wachtte, zei hij tegen de oudsten van Efeze, dat hij *niet wist* wat hem (afgezien van een algemene verwijzing naar “boeien”) wachtte. Zijn tweede bediening was hier reeds in de kiem aanwezig. Het is onmogelijk te geloven dat in Hand.9 Paulus de bediening van het geheimenis ontvangen had, want in Hand.20 ging hij weg, “niet wetende” wat hem zou overkomen. Het is duidelijk dat zijn eerdere dienst aan de heidenen niet de bediening van het geheimenis omvatte, omdat die berust op de verblinding van Israël die weliswaar aanstaande was, maar die eerst in Hand.28 definitief werd. Zijn volkomen bereidheid kunnen we zien in Hand.20.

“Maar ik tel mijn leven niet en acht het niet kostbaar voor mijzelf, als ik slechts mijn loopbaan mag ten einde brengen en de bediening, die ik van de Here Jezus ontvangen heb om het evangelie der genade Gods te betuigen” (Hand.20:24).

De rest van het hoofdstuk gaat erover dat de Efeziërs hem niet meer zouden zien en wat de gevolgen daarvan zouden zijn. Als we aankomen bij het moment dat Paulus voor koning Agrippa staat, zien we dat hij niet alleen *bereid* is, maar inmiddels ook *bekend* met het doel en de inhoud van de bediening die letterlijk in verbinding staat met zijn “boeien en verdrukkingen”. We hebben al eerder Hand.26:16 aangehaald en we staan er nu even bij stil om de aandacht te vestigen op een paar belangrijke woorden die de apostel gebruikt: “beide” (zie St.Vert.), “gezien hebt”, “verschijnen zal”, “nu” (26:17, St.Vert.). Dr Bullinger zegt van het Griekse woord dat hier vertaald is met “beide”: *TE*, een voegwoord van nevenschikking,

verbindt overeenkomstige of tegengestelde dingen. (*A Critical Lexicon and Concordance*).

Paulus verklaart door het gebruik van dit woordje “beide” dat hij een tweevoudige bediening had. Aan de eerste bediening kwam een einde in Hand.20 en hierop zijn de woorden van toepassing: “een dienaar en getuige der dingen, ... die gij gezien hebt”, terwijl de latere bediening wordt aangegeven door de woorden: “een dienaar en getuige van de dingen ... in welke Ik u nog zal verschijnen”. Het woordje “beide” staat midden tussen de twee bedieningen. De tijd waarin deze twee bedieningen, “hebt gezien” en “zal verschijnen”, plaatsvonden staat ondubbelzinnig vast. De ene heeft betrekking op het verleden en de andere op de toekomst. Als dit voor ons vaststaat dan is het duidelijk dat Paulus zijn tweede bediening niet heeft ontvangen toen hij zijn roeping ontving op weg naar Damascus, noch dat hij bekend was met de aard ervan, omdat dit pas bij zijn toekomstige opdracht aan de orde zou komen. *Het enige wat hij wist bij zijn bekering was, dat hij een tweede opdracht zou ontvangen.*

Als we uitgaan van de Statenvertaling, dan moeten we het woordje “nu” (26:17) benadrukken: “tot dewelke Ik u NU zende”. Als we de NBG-vertaling volgen dan moeten we “nu” weglaten en het accent verleggen naar het persoonlijke voornaamwoord *ego*, “waarheen IK (niet Rome, noch de Jood, noch uw eigen vrije keus) u zend”.

Het werkwoord *APOSTELLO*, “zenden”, komt 25 keer voor in Handelingen, maar in Hand.26:17 is het de *enige keer* dat dit werkwoord in dit boek in de tegenwoordige tijd staat, “Ik ZEND u”. Deze opdracht is uniek.

Ik ZEND u impliceert “NU”, of het woord er nu staat of niet. Ik ZEND u staat na de tweede verschijning van de Heer aan Paulus en volgt op de verlossing van het “volk” (Hand.21 :28-40) en op zijn bevrijding van de “heidene” (Hand. 26:32), die nu slechts instrumenten waren in de hand van de Heer om Zijn doel met Paulus te bereiken in Rome. Dit impliceert het woord “NU” of we nu uitgaan van de Staten- of de NBG-vertaling. Deze bediening werd voorzien in Hand.9, maar werd nog niet gegeven noch bevestigd voordat Paulus een “gevangene van Christus Jezus voor ons heidene” was geworden.

Bovendien beginnen bedieningen op het moment dat de Heer zegt: “GA”, terwijl roepingen terug behoren te gaan tot het kruis. Voordat het woord “gezonden” is, kan het werk, al is het plan ervoor al voor de grondlegging der wereld vastgesteld, niet beginnen (Hand.3:26; 13:26; 26:17; 28:28).

HANDELINGEN 26 IS HET BEGIN VAN DE TWEEDE BEDIENING

In Hand.20:22 vertelt Paulus ons dat hij niet wist wat hem zou overkomen in Jeruzalem. Hij wist alleen dat de Heilige Geest hem in elke stad betuigde dat hem boeien wachtten. In Hand.21:11 hebben we een voorbeeld van dit getuigenis van de Heilige Geest in de profetie van Agabus die een symbolische betekenis heeft:

“Toen deze bij ons gekomen was, nam hij de gordel van Paulus, en zich voeten en handen bindende, zeide hij: Dit zegt de Heilige Geest: De man, van wie deze gordel is, zullen de Joden te Jeruzalem zo binden en uitleveren in de handen der heidenen.”

En *hiernaar* verwijst Hand.26:17:

“Verlossende u van dit volk, en *van* de heidenen, tot dewelke Ik u nu zende” (Hand.26:17, St.Vert.).

Zoals hij toen klaarstond, geketend en op weg als gevangene naar Rome, kunnen de woorden “tot dewelke Ik u nu zende” alleen betrekking hebben op een bediening die wel *op handen* was, maar nog *steeds* toekomstig. Als geketende gevangene op weg naar Rome zal hij geen mogelijkheid hebben gehad om deze dienst *uit te oefenen*, maar *Paulus* wordt hier gezonden, terwijl in Hand.28 door hem het *Heil* aan de heidenen wordt gezonden. Zo gauw hij Rome bereikte, werd er een laatste beroep gedaan op de leiders van de Joden, werden zij terzijde gezet, wordt het tijdperk van hun nationale verblindings voortgezet en begint de *openbare* aankondiging van wat Paulus al wist toen hij voor Agrippa stond, namelijk. dat het heil Gods aan de heidenen was gezonden, onafhankelijk van Israël, hun verbonden en hun hoop. Israëls *LO-AMMI* positie is nu vrijwel afgelopen, de “tussen-bedeling” waarvan Paulus als “gevangene van de Heer” de dienaar was, nadert zijn voltooiing, en we geloven oprecht dat de Heer ons kracht en leiding geeft in onze zwakke pogingen om instrumenten van Zijn genade te zijn om sommigen die tegenwoordig misschien in duisternis en twijfel verkeren aangaande de vraag wat de “bedeling van het geheimenis” is, te verlichten. Wij geloven dat het antwoord op de vraag “wie is dan Paulus?” essentieel is voor de herkenning van het geheimenis. Wij hebben dus, net als Paulus, een tweevoudige bediening. Nu we de eerdere bediening van Paulus hebben onderzocht, kunnen we nu onze aandacht richten op het belang van de tweede, met betrekking tot de bedelingen. We zullen in de eerste plaats bekijken hoe het feit van zijn gevangenschap onverbrekkelijk verbonden is met deze nieuwe bediening. Voordat we over “gevangenis” en “boeien” spreken, moeten we er voor zorgen dat we de heerlijke les van Hand. 26:17

niet overslaan. Paulus wist dat hem gevangenschap, en wellicht de dood, te wachten stond en toch was hij “verlost” van het volk Israël dat hem haatte, en van de heidenen die hem in de boeien hadden geslagen. Hij was dus te allen tijde een vrije voor de Heer en diende als zoon en niet als slaaf. Dit kan voor ons, in beperkte mate, ook het geval zijn, want de genade is nog steeds toereikend. *DESMIOS*, “gevangene” en *DESMOS* “boeien” komen zo’n 36 keer voor in het Nieuwe Testament. Hiervan heeft zeven keer betrekking op anderen en de overige 29 keer op Paulus en zijn begeleiders. Gevangenschap was in geen enkel opzicht een nieuwe ervaring voor de apostel der genade. Hij was al vaak gevangen geweest op het moment dat hij de tweede brief aan de Corinthiërs en de brief aan de Hebreeënen schreef, maar deze toestand is nooit verheven tot de waardigheid van een titel tot op het moment dat we de grens van Hand.28 passeren en we deze titel vinden in Efezen en verwijzingen naar boeien, die van even groot belang zijn, in Filippenzen, Colossenzen, Philemon en II Timotheüs.

EEN AMBASSADEUR IN KETENEN

We zullen deze gedeelten nu bekijken en zien welke gevolgtrekkingen we eraan kunnen verbinden:

“Daarom is het, dat ik, Paulus, die ter wille van Christus Jezus voor u, heidenen, in gevangenschap ben” (Ef. 3:1);

“Als gevangene in de Here, vermaan ik u dan...” (Ef. 4:1);

“waarvoor ik een gezant ben in ketenen” (*HALUSIS* in een keten) (Ef.6: 20);

“mijn gevangenschap” (Fil.1:7,13,14,17);

“Gedenkt mijn gevangenschap” (Col.4:18);

“Paulus,... een gevangene van Christus Jezus” “mijn kind, dat ik in mijn gevangenschap verwekt heb” “hij mij namens u zou dienen in mijn gevangenschap ter wille van het evangelie” (Phil. 9,10,13);

“Schaam u dus niet voor het getuigenis van onze Here of voor mij, zijn gevangene”, “Om die reden draag ik ook dit lijden en ik schaam mij daarvoor niet”, “hij mij dikwijls heeft verkwikt en zich voor mijn ketenen niet heeft geschaamd” (II Tim. 1:8,12,16);

“waarvoor ik kwaad lijd en zelfs boeien draag als een misdadiger” (II Tim.2:9).

Wanneer deze verwijzingen naar gevangenschap en boeien slechts door de apostel naar voren waren gebracht om aan te tonen hoeveel hij leed voor zijn trouw aan de waarheid, zouden we deze groep

brieven niet hoeven onderscheiden van de andere. Onderzoek toont echter aan dat de woorden “de gevangene van Christus Jezus” of “van de Heer” net zo’n duidelijke titel zijn als het woord “apostel” doet. Aan deze termen die met gevangenschap te maken hebben, is een speciale dienst “voor u heidenen” verbonden. Paulus vervult als het ware een speciale bediening “in ketenen”. In de onmiddellijke context vinden we opmerkingen van Paulus, dat hij als gevangene van de Heer tevens door openbaring een bediening voor de heidenen heeft ontvangen. Deze bediening wordt genoemd: de “bediening van het geheimenis” (Ef.3:9, NBG-vert). Van deze bedeling zegt hij dat deze het Woord van God “tot zijn volle recht” doet komen, of “completeert” en dat het geheimenis, dat er het centrale thema van is, “eeuwen en geslachten lang verborgen is geweest, maar thans geopenbaard (is) aan Zijn heiligen” (Col.1:26). Bovendien is deze bedeling exclusief aan hem toevertrouwd:

“Mij, verreweg de geringste van alle heiligen, is deze genade te beurt gevallen, aan de heidenen de onnaspeurlijke rijkdom van Christus te verkondigen, en in het licht te stellen *wat* de bediening van het geheimenis *inhoudt*, dat van eeuwen her verborgen is gebleven in God, de Schepper van alle dingen” (Ef.3:8,9).

In zijn laatste brief verklaart hij, als gevangene van de Heer, dat hem één of ander bijzonder onderwijs was toevertrouwd dat, zonder het geheimenis als zodanig te noemen, zo overduidelijk daarmee samenhangt dat we de gevolgen van deze hardnekkige bewering niet kunnen blijven ontlopen. Voordat we verder gaan met ons onderzoek naar het getuigenis van Paulus aangaande ons, gelovige heidenen gedurende de tussenperiode van genade, zullen we zien op welke manier de vijf “Gevangenschapsbrieven” een duidelijk omschreven waarheid tonen:

DE GEVANGENSCHAPSBRIEVEN

DE STRUCTUUR WAARUIT DE VERSCHILLENDE LEERSTELLINGEN EN HUN ONDERLINGE SAMENHANG BLIJKT

SLEUTELWOORDEN

A EFEZEN
samen
gezet

De bedeling (3:2 en 9). Geheimenis (3:3). De gemeente die Zijn Lichaam is (1:22,23). De volheid (1:23; 4:10). Christus het Hoofd (1:22). Overheden en machten (1:21).

SLEUTELWOORDEN

B FILIPPENZEN
de prijs

Beproof de dingen die verschillen (1:10). Ernaar streven (1:27). Het doel najagen (3:14). Prijs (3:14). *Heengaan* (1:23) en *geplengd* (2:17).

C PHILEMON
De Waarheid in de praktijk

SLEUTELWOORDEN

A *COLOSSENZEN*
volmaakt in Hem

Bedeling (1:25). Geheimenis (1:26). De gemeente die Zijn Lichaam is (1:24). Volheid (1:19). Christus het Hoofd (2:19). Overheden en machten (1:16; 2:10).

SLEUTELWOORDEN

B II TIMOTHEÛS
de kroon

Het Woord der Waarheid recht snijden (2:15). Strijd (2:5). Loop ten einde gebracht (4:7). Kroon (4:8). *Heengaan* (4:6). *geplengd* (4:6).

PAULUS HET VOORBEELD

Paulus was niet alleen apostel en gevangene, hij was ook een voorbeeld.

“dat Jezus Christus in de eerste plaats in mij zijn ganse lankmoedigheid zou bewijzen tot een voorbeeld” (I Tim.1:16).

Gedurende zijn hele bediening zowel voor als na Hand. 28, is deze geweldige taak gebleven. We herinneren ons dat de gemeente in Corinthe was verdeeld in elkaar bestrijdende groepjes, waarvan sommige zeiden: “Ik ben van Paulus” (I Cor.1:12) en het zou redelijk

zijn te veronderstellen dat de apostel die deze hokjesgeest zo verafschuwde zichzelf naarstig op de achtergrond zou houden. Maar in plaats daarvan klinkt daarop in I Cor.4:16 de vermaning aan hen "niet te gaan boven hetgeen geschreven staat", door te zeggen:

"Ik vermaan u dus: volgt MIJN voorbeeld".

Als we naar de tussenliggende verzen kijken en lezen dat "wij zijn als het uitvaagsel der wereld geworden, als aller voetveeg, tot op dit ogenblik toe" in vers 13, dan is de vermaning nog verwonderlijker. In hoofdstuk 11 wordt de vermaning herhaald met de geweldige toevoeging:

"Wordt mijn navolgers, gelijk ook ik Christus navolg" (I Cor.11:1).

De bespreking van hoofdstuk 10 eindigt met:

"zoals ook ik allen in alles ter wille ben, niet om mijn eigen belang te zoeken" (I Cor.10:33).

Juist deze afwezigheid van het zoeken van zichzelf maakte het voor Paulus mogelijk om er op te staan dat zijn eigen onderwijs en manier van leven als voorbeeld zouden dienen.

"ieder lette niet slechts op zijn eigen belang, maar ieder *lette* ook op dat van anderen" (Fil.2:4).

Paulus laat op dit dringende verzoek het meest gezegende voorbeeld van de Heer Zelf volgen (Fil.2:5-11), vervolgens het voorbeeld van Timotheüs (19-21) en Epaphroditus (30) en daarna geeft hij de allesomvattende vermaning in hoofdstuk vier:

"wat u geleerd en overgeleverd is, wat gij van mij gehoord en gezien hebt, breng dat in toepassing en de God des vredes zal met u zijn" (Fil.4:9).

Dat is voor een mens nogal wat om te zeggen! U moet zich de situatie eens voorstellen dat van u verwacht zou worden om elk uur van het leven van één van ons te onderzoeken. Dat u vervolgens door ons opgewekt zou worden om hetzelfde te gaan DOEN als wij doen - en niet alleen dat, maar dat er als *consequentie* aan toegevoegd zou worden: "en de God des vredes zal met u zijn". Dit nu doet Paulus, de man wiens lijst met ellende en beledigingen hem dwaas deed lijken in zijn roemen (II Cor.11:16-33). In zijn laatste brief schreef deze apostel aan Timotheüs:

"Gij daarentegen hebt volle aandacht geschonken aan mijn onder-richt, wijze van doen...." (II Tim.3:10).

Hij had het vermogen om hetgeen hij *leerde* te koppelen aan hetgeen hij *deed*. Daarom is zijn getuigenis zo krachtig en zijn voorbeeld zo overtuigend.

“Blijf gij echter bij wat u geleerd en toevertrouwd is, wel bewust van wie gij het hebt geleerd” (II Tim.3:14).

Het woord “voorbeeld” van I Tim.1:16 vinden we terug in II Tim.1:13.

“Neem tot voorbeeld de gezonde woorden, die gij van Mij gehoord hebt”

“en wat gij van Mij gehoord hebt onder vele getuigen, vertrouw dat toe aan vertrouwde mensen, die bekwaam zullen zijn om ook anderen te onderrichten” (II Tim.2:2).

In hoofdstuk 1 zegt hij:

“Dit weet gij, dat allen in Asia zich van Mij hebben afgekeerd”

Hij laat het belang daarvan zien door te zeggen:

“dat zij hun oor *van de waarheid* zullen afkeren en zich naar de verdichtfels keren” (II Tim.1:15; 4:4).

PAULUS DE PROFEET

Paulus was niet alleen de apostel der heidenen, de dienaar van het geheimenis, de enige door wie het geheimenis bekend gemaakt is, de enige die de verheven positie “ver boven alles”, “waar Christus is gezeten” bekend heeft gemaakt, of die spreekt van het verkiezende doel dat teruggrijpt naar de periode *voor* de grondlegging der wereld; hij vervult ook de rol van de profeet van de gemeente van het geheimenis, en openbaart in die hoedanigheid de laatste dagen van de huidige bedeling. De apostel leerde niet alleen de waarheid, maar hij waarschuwde ook alle mensen, om “ieder mens in Christus volmaakt te doen zijn”, en met dit doel voor ogen schreef hij de waarschuwende verzen in I Tim.4 en II Tim.3 en 4.

We verwachten en vinden geen enkele profetische verklaring aangaande de hoop van Israël in de brieven die na Handelingen 28 zijn geschreven, ondanks het feit dat die hoop de hele Handelingenperiode beheerste, maar Paulus blijft binnen de grenzen van zijn bediening en geeft ons een beeld van de toestand in de wereld net voor het einde van deze tussenperiode. De twee grote profetieën over het einde van deze bedeling kunnen we vinden in de brieven die aan Timotheüs zijn geschreven. De eerste staat in I Tim.4 en de tweede in II Tim.3 en 4. We weten dat nadat de Gemeente van het Geheimenis zijn volheid heeft bereikt en de huidige bedeling eindigt, de mens der zonde die genoemd wordt in II Thes.2 zal opstaan en dat, omdat dergelijke gebeurtenissen niet thuishoren in de bedeling van het geheimenis, het aannemelijk is dat de machten

van de duisternis die dan te voorschijn zullen komen reeds nu aan het werk zijn. Want deze boze krachten, hoewel ze werkzaam zijn gedurende de *periode* waarin het geheimenis er is, werken niet in de *bedeling* van het geheimenis. Het is verstandig dit onderscheid te maken wanneer we ons met alle roepingen, tijden en gelegenheden die ons in de Schrift worden bekendgemaakt, willen bezighouden.

I Tim.4:1 begint met de woorden:

“Maar de Geest zegt nadrukkelijk, dat in latere tijden sommigen zullen afvallen van het geloof”

De afvalligheid van de laatste dagen van deze bedeling is niet een afval van het geloof in het algemeen, maar van de bijzondere en essentiële leer die, gezien de structuur, de centrale plaats inneemt in de brief aan Timotheüs, namelijk:

“En buiten allen twijfel, de verborgenheid der godzaligheid (*het geheimenis der godsvrucht, NBG*) is groot; God is geopenbaard in het vlees” (I Tim.3:16, St.Vert.)

Deze afval van het geloof heeft onmiddellijke en uitgestelde gevolgen. Het onmiddellijke gevolg is de toestand die in II Tim.3 en 4 wordt beschreven (wanneer de “zware tijden” zijn aangebroken), en dit zal tegelijkertijd de weg banen voor de nog grotere afval van II Thes.2 dat hoort bij de bedeling die nog volgt. Het begin van het verzet tegen het “Geheimenis der Godsvrucht” bereikt zijn volheid in het “geheimenis der wetteloosheid”. We moeten de “latere tijden” van I Tim.4:1 en de “laatste dagen” van II Tim.3:1 onderscheiden. De tijden waarover wordt gesproken in de eerste brief kunnen verwijzen naar de tijd die onmiddellijk volgde op de dagen van de apostel, terwijl de tijden van II Tim.3 betrekking hebben op de laatste dagen van deze bedeling. “Latere” is de vertaling van *HUSTEROS*, “laatste” van *ESCHATOS*, en deze woorden staan in dezelfde relatie tot elkaar als de Nederlandse woorden “later” en “einde”. “Dwaalgeesten”, “leringen van boze geesten”, “huichelarij van leugensprekers”. Dit zijn de kenmerken en de middelen van deze ontzettende dwaling. Het is goed even kort stil te staan bij de juiste betekenis van de “leringen der duivelen” (St. Vert.). Er is maar één “duivel” volgens de Schrift en het woord dat hier zo vertaald is, betekent letterlijk “demon”. Dat lijkt op het eerste gezicht weinig uit te maken. Toen de Atheners Paulus hoorden spreken over “Jezus en de opstanding”, zeiden ze dat hij “een verkondiger van vreemde goden (lett. vreemde demonen)” was. Het is helaas niet zo bekend als wel zou moeten, dat in oude tijden tegen een “demon” werd opgezien als een middelaar tussen de verre Olympische goden en de mens en Augustinus schreef in zijn “De Stad Gods” een hoofdstuk met het opschrift:

“Voor het verkrijgen van zaligheid heeft de mens geen demon als middelaar nodig, maar Christus alleen” (Boek IX, hoofdstuk 17).

Dit zijn de “goden in menigte” van I Cor.8:5,6. I Tim.2:5 benadrukt de heerlijke waarheid dat er maar Eén Middelaar is, de Mens Christus Jezus, I Tim.3:16 dat deze ene Middelaar is “God geopenbaard in het vlees” en I Tim.4 laat zien dat de kiem van de dwaling die het einde der tijden zal kenmerken, gevonden kan worden in de intolerantie die door velen wordt geopenbaard ten aanzien van het unieke karakter van de positie van Christus, als “de weg, de waarheid en het leven”. Christelijke mannen buigen hun hoofd in gebed zonder, althans in hun woorden, het middelaarschap van Christus te erkennen. Kleine kinderen wordt geleerd een dankgebed uit te spreken, maar velen laten de woorden “om Jezus’ wil” weg. We luisteren met bezorgdheid en pijnlijke bewustheid naar preken in de kerk en op de radio, waarin “God” weliswaar met grote regelmaat wordt genoemd, maar waarin de enige Weg terug tot God nauwelijks wordt erkend. De afval van I Tim.4 is niet noodzakelijk een toekomstige gebeurtenis, we zien het overal om ons heen. De waarheid die verwoord wordt in de woorden “om Christus’ wil” is door velen in de kast gezet.

Wanneer we II Tim. weer opslaan, on¹dekken we meer details van de afval van de laatste dagen. Het eerste is dat ze gevaarlijk worden genoemd. *CHALEPOS* houdt verband met het hebreeuwse *CALEPH*, een woord dat geweld inhoudt en vertaald wordt met “bijl,” hamer” en dergelijke. Het Griekse woord beschrijft de mentale toestand van “twee, van den duivel bezeten(en)”, die “zeer wreed waren”. In de voorbereidende fasen van deze dwaling, is het lokaas knap verstopt. Daar in I Tim.4 zien we de lokmiddelen onthouding en zelfverloochening, maar wanneer het einde nadert wordt deze vermomming aan de kant geworpen en wordt de afschuwelijke aard van deze verborgen pest zichtbaar. I Tim.4 zegt ons dat de dogmatiek van demonen het huwelijk zal verbieden, en de profetie van II Tim. openbaart ons het gebrek aan zelfbeheersing en natuurlijke liefde. Werd de eerdere dwaling nog gekenmerkt door schijnheiligheid, de latere heeft dergelijke pretenties niet meer, daar zijn ze “onheilig”. Het duidelijkste kenmerk van de laatste dagen van deze bedeling is zijn verband met liefde, *PHILOS*:

“de mensen zullen zijn: *PHILAUTOS* (zelfzuchtig, liefhebbers van zichzelf)

PHILARGUROS (gierig, liefhebbers van geld)

¹ Naar de Engelse vertaling.

PHILEDONOS (liefhebbers van genot), méér dan
PHILOTHEOS (liefhebbers van God)”

De tijd zal komen, zei de apostel, dat mensen de gezonde leer niet meer zullen verdragen. Het zijn de hoorders en niet de valse leraren die een “verwend” gehoor hebben. De valse leraren zijn maar al te bereid om met hun leerstellingen het hun gemeenten naar de zin te maken. Moffatt geeft een lezing die tot nadenken stemt:

“Blijf bezig, gelegen of ongelegen, met de weerlegging, de terechtwijzing en de aansporing van mensen; verlies nooit je geduld met hen, en houdt niet op te onderwijzen, want er zal een tijd komen dat de mensen niet meer onderwezen willen worden in de gezonde leer, en zich leraren verzamelen die het hen naar de zin maken en hun fantasieën prikkelen; ze zullen niet meer naar de waarheid luisteren maar zich keren tot mythen” (II Tim.4:2-4)

MYSTERIE OF MYTHE?

Het woord “fabel” (St.Vert.), of “mythe” (Moffatt) hangt samen met het woord mysterie, of geheim(enis), *MUTHOS*, *MUSTERION*. De christelijke evangelische kerken hebben de fout gemaakt de essentiële plaats die het geheimenis in deze tijd inneemt niet in te zien. Ze hebben bovendien degenen die dat wel inzien, uitgebannen, waardoor deze kerken meedelen in de verantwoordelijkheid voor de afwijking van de waarheid die het einde van deze bedeling inluidt. Omdat zij het bijzondere karakter van het geheimenis niet hebben onderscheiden, zijn sommige Bijbelcommentatoren zover gekomen dat zij de duidelijke uitspraken van de Heilige Schrift verdraaien. Het overduidelijk uitsluitend joodse karakter van Pinksteren wordt genegeerd of weg geredeneerd. Waar tegenwoordig aanspraken worden gemaakt op de Pinkstergaven, daar zal de intelligente onderzoeker snel tot de ontdekking komen dat deze zijn overdreven en misvormd. Maar wanneer hij het “mysterie” niet ziet, wordt hij tot de “mythe” gedreven zoals Paulus het voorzegt heeft. Maar dat niet alleen. Er zijn twee teksten in II Tim. die met elkaar overeenstemmen:

“allen in Asia hebben zich van mij afgekeerd”

“dat zij hun oor van de waarheid zullen afkeren en zich naar de verdichtsels keren” (II Tim.1:15 en 4:4).

Dit brengt ons weer op ons onderwerp, “wie is dan Paulus?”. Het ziet ernaar uit dat het zich afkeren van Paulus in Asia slechts de eerste van een reeks bewegingen was, die uiteindelijk zullen leiden naar een afkeer van de waarheid. Paulus mag dan een “aarden vat” zijn, maar tegelijkertijd was hij wel een “uitverkoren vat”. Enerzijds was hij “niet waard een apostel te heten”, anderzijds heeft hij “niet (...) ondergedaan voor die onvergelykelijke apostelen”. Hij sprak over zichzelf als “verreweg de geringste van alle heiligen”, maar in de zelfde context is hij degene die ons de enige en rijke bron van waarheid aangaande het geheimenis heeft gegeven en stelde hij zich tot doel dit alles “in het licht te stellen”. Paulus is de apostel der heidenen, te onderscheiden van de apostelen der besnijdenis, de dienaar van de bedeling van het geheimenis, de prediker van het evangelie der genade Gods, dat evenzo onderscheiden moet worden van het evangelie der besnijdenis. Hij is het door God aangewezen “voorbeeld” en zijn onderwijs vormt het “voorbeeld van gezonde woorden” dat door ons moet worden gehanteerd als onze maatstaf gedurende de huidige bedeling. Nu we gezien hebben dat dit “uitverkoren vat” zich terecht zo’n belangrijke plaats in de bediening van het Woord heeft “aangematigd”, zullen we eens zien welke titels de Schrift hem geeft, en de betekenis daarvan voor de waarheid en voor onze verlossing.

ENKELE TITELS VAN PAULUS

AMBASSADEUR - Er wordt wel bezwaar gemaakt om *PRESBEUO* zo te vertalen omdat het niet, zoals dat bij een ambassadeur van een land wel het geval is, inhoudt dat hij zijn vorst vertegenwoordigt met volledig gedelegeerde autoriteit. Daarom zou het vertaald moeten worden met “oudste”, zoals we doen met *PRESBUTEROS* in Titus 1:5. Deze beperking zien wij echter niet. We lezen in Luc.14:32 van een “gezantschap” dat gezonden wordt door de ene strijdende koning naar de andere om te vragen om de “vredesvoorwaarden”. Het woord dat hier gebruikt wordt, is *PRESBEIA*, en om te veronderstellen dat dit gezantschap slechts een groep oude mannen was, geeft de betekenis van dit woord onvoldoende weer. Het woord wordt ook in Luc.19: 14 gebruikt. In II Cor.5:20, waar Paulus van zichzelf en zijn begeleiders zegt “wij zijn dus gezanten van Christus”, is het idee om daar “oude mannen”, of zelfs “ouderlingen” te willen lezen absurd. Hoe zou Paulus in deze context de woorden: “wij zijn dus ouderlingen voor Christus” kunnen uiten. “Voor Christus” is letterlijk “namens Christus”, hetgeen in de volgende zin verder wordt

uitgewerkt met de woorden “alsof God door onze mond u vermaande”. En in Ef.6:19 en 20 zegt hij “het geheimenis van het evangelie (...) waarvoor ik een gezant (ambassadeur) ben in ketenen”, of mogelijk: “waarvoor ik een ambassade leid in ketenen”. Dit is niet de enige keer dat de zegevierende geest van de apostel verder ziet dan zijn huidige ellende en zijn ketenen gebruikt als met een opgewekte voorstelling van zaken, zoals ook in II Tim.2:9 waar de woorden “maar het woord van God is niet geboeid” opgevat moeten worden als een opgeruimde, vrolijke en wat overmoedige opmerking. Het feit dat Paulus werkelijk ambassadeur voor Christus was, dat hij kon zeggen “in naam van Christus vragen wij u”, maakt het negeren van deze apostel buitengewoon ernstig. Veel van wat opgesloten ligt in het woord “ambassadeur”, wordt ook geïmpliceerd door de titel “apostel”. Laten we hier even bij stilstaan.

APOSTEL - Dit woord is rechtstreeks uit het Grieks in onze taal overgenomen, maar het is geen, behalve in deze toepassing, Nederlands woord. De betekenis ervan moet worden gezocht in de oorspronkelijke taal van het Nieuwe Testament, waar het gevonden wordt als *APOSTOLOS*. Dit woord wordt zowel in de Griekse vertaling van het Oude Testament, de Septuagint genoemd (een vertaling die oorspronkelijk werd aangeduid met het teken LXX, en zo wordt het ook in deze brochure aangegeven) als in het klassieke of gangbare Grieks buiten de Schrift. In het klassieke Grieks betekende *APOSTOLOS* een “boodschapper, ambassadeur of afgezant” en in het latere gebruik, “gezagvoerder van de marine”. Deze wat beperkte betekenis van het woord kunnen we ook zien in het gebruik van het woord *STOLOS*, “een vloot, klaar om uit te varen, een eskader, of expeditie van de marine”. In de LXX komt *APOSTOLOS* voor in I Kon.14:6 in de zinsnede: “want ik ben tot u gezonden met een harde *boodschap*” (St.Vert.), waar “gezonden” de vertaling van het Hebreeuwse *SHALACH* is, dat meteen een verbinding legt met andere zendingen zoals die van Jozef (Gen.37:13), Mozes (Ex.3:14) en Jesaja (Jes. 6:8) en over het algemeen met het brengen van berichten, of ze nu verlossing of oordeel inhouden. De samenstelling van het woord is eenvoudig. *APO* is een voorzetsel en, zoals bijna alle voorzetsels, houdt het een idee van beweging, richting of rust in. In dit geval is de vertaling: “van” en duidt oorsprong, beweging en richting aan. *STELLO* is het werkwoord “zenden”, en een apostel is dus iemand die “door een ander gezonden” is.

APOSTELLO wordt gebruikt voor het “uitzenden” van de twaalf (Matt.10:5), Johannes de Doper (Mar.1:2; Joh.1:6) van predikers in het algemeen (Rom.10:15), van engelen (Heb. 1:14) en van Paulus (Hand.26: 17). Er is echter nog een andere plaats waar *APOSTELLO* en *APOSTOLOS* worden gebruikt, die alle volgende apostelen en

boodschappers hun werkelijke en enige autoriteit verschaft. Beide woorden worden gebruikt voor de Here Jezus Christus. Hij is de "Gezondene" bij uitstek (I Joh.4:9,10,14), Hij is de "Apostel" bij uitnemendheid. "Daarom, heilige broeders, deelgenoten der hemelse roeping, richt uw oog op de apostel en hogepriester onzer belijdenis, Jezus".

Hier wordt het karakter van de plechtige bediening die aangegeven wordt door de titel "apostel" geopenbaard. Hier wordt Paulus' nadrukkelijke gebruik van het woordje "Mij" in II Tim.2:2 gebaseerd op een ander en hoger gebruik van dat voornaamwoord: "Wie u ontvangt, ontvangt Mij" (Matt. 10:40) en, door Hem, tot de oorspronkelijke bron van alle autoriteit, God Zelf.

PREDIKER - "Waartoe ik gesteld ben een prediker,... der heidenen; (II Tim.1:11, St.Vert.).

Het woord dat hier vertaald is met "prediker" is het Griekse *KERUX*, de heraut die ons *KERUGMA*, de "prediking" geeft (II Tim.4:17). Het werkwoord "prediken" is *KERUSSO* (II Tim.4:2). We moeten er aan denken dat de woorden *EUANGELION* "evangelie" en *EUANGELIZO* "verkondigen" ons de titel "evangelist" hebben opgeleverd (Hand.21:8; Ef.4:11; en II Tim.4:5) en hoewel de brieven van Paulus een overvloed aan verwijzingen naar het Evangelie bevatten, en hij dit voortdurend en getrouw heeft gepredikt, is zijn officiële titel die van "heraut" en niet van "evangelist". Het werkwoord *EUANGELIZO* "verkondigen" komt maar twee maal voor in de brieven die Paulus na Hand.28 heeft geschreven, namelijk:

"En bij zijn komst heeft Hij vrede verkondigd aan u, die veraf waart, en vrede aan hen, die dichtbij waren" (Ef.2:17);

"Mij, verreweg de geringste van alle heiligen, is deze genade te beurt gevallen, aan de heidenen de onnaspeurlijke rijkdom van Christus te verkondigen" (Ef.3:8).

Geen van beide gedeelten verwijst naar het eenvoudige evangelie der verlossing. Van de *KERUX* die voor Jozef uit liep en riep: "Eerbied!" kan niet worden verondersteld dat hij de Egyptenaren smeekte om Jozef als hun redder en heerser te aanvaarden. Hun leven zou geen knip meer voor de neus waard zijn geweest als ze niet hadden geluisterd. En in Dan.3:4 smeekte de heraut degenen tot wie hij was gezonden niet, maar zei: "aldus wordt u bevolen" op straffe van dood of lijden bij weigering. Noach wordt in II Petr.2:5 een *KERUX* genoemd, een heraut, en het is er volkomen naast als men zich Noach voorstelt op het trapje van de ark bezig met zijn burens te smeken om binnen te komen om gered te worden. Hij heeft nimmer zo'n opdracht ontvangen, hij wist dat slechts acht zielen zouden worden gered van de komende toorn en hij wist ook dat er geen

ruimte was voor méér dan dat aantal. *KERUSSO*, “prediken” komt zo’n 26 keer voor in de LXX van het Oude Testament, maar altijd in de zin van proclameren en nooit in de betekenis van het brengen van het evangelie. Dit geldt ook voor de prediking van Jona “nog veertig dagen en Nineve wordt ondersteboven gekeerd!” (Jona 3:4). Paulus was een heraut. Hij proclameerde de waarheid die hem was toevertrouwd en liet het over aan de Heer Die hem gezonden had om daarmee het doel te bereiken dat Hij wilde met de bekendmaking van deze waarheid. Als we nu het evangelie onderzoeken dat de apostel verkondigde, zullen we ontdekken hoe rijk en volmaakt de inhoud daarvan is. Maar dit onderzoek zullen we nu moeten laten rusten tot een volgende gelegenheid.

LERAAR - Paulus was niet alleen een apostel en een prediker, hij was ook een leraar. Het Griekse woord *DIDASKALOS* wordt over het algemeen vertaald met het woord “meester” en wordt slechts één maal vertaald met “leraar” in de evangeliën (Joh.3:2) en eenmaal in Handelingen (13:1), maar het wordt acht maal in de brieven van Paulus met “leraar” vertaald. “Dit woord is waarschijnlijk afgeleid van *DEIKO*, “tonen” en van dit Griekse woord zou het Latijnse *DOCEAO*, het Saksische *TAECAN* en het engelse *to teach* afgeleid kunnen zijn” (aantekening in Parkhurst’s Lexicon). *DIDASKALIA* is het woord dat vertaald wordt met “lering” waarover de apostel zich zo bezorgd uitgelaten heeft in zijn brieven aan Timotheüs en Titus. Eén van de minder belangrijke oorzaken van de moderne afval is de beëindiging van het duidelijke leerstellige onderwijs van vele spreekgestoelten. Met liflafjes of schillen kun je geen gezond en sterk lichaam krijgen, evenmin kun je met actuele oorstrelende toespraken, versterkt met emotionele liederen en koortjes, christelijke volwassenheid bewerken. Eén van de kenmerken van de laatste dagen is dat zij ten prooi zullen vallen aan de “leringen van boze geesten”, omdat ze “de gezonde leer niet [meer] zullen verdragen” en “naar hun eigen begeerte zich [tal van] leraars zullen bijeenhalen” (II Tim.4:3). Apostelen, profeten, evangelisten, herders en leraren waren de gaven van de opgevaren Heer aan Zijn gemeente, en oorspronkelijk werden deze bedieningen gescheiden gehouden, maar het lijkt erop dat dit aarden vat, Paulus, ze alle had. Als we hieraan toevoegen dat hij als voorbeeld werd gegeven en de gelovige kon opwekken een volgeling van hemzelf te worden, en vast te houden aan de gezonde woorden die ze van hem hadden gehoord, zien we een heel volwassen, welwillend en belangrijk persoon.

PAULUS' BIJZONDERE GESCHIKTHEID

Hoewel hij zelf voortdurend vol bleef houden dat zijn geschiktheid voor de taak die hem was gegeven uitsluitend uit genade was, en dat hoewel hij een uitverkoren vat was, hij dan toch maar een aarden vat was, is in de omstandigheden van zijn leven niettemin de corrigerende en leidende hand van de Heer volkomen duidelijk.

“Het gebeurt niet zelden dat door de Goddelijke voorzienigheid, de vernietiger van een beweging of systeem is opgevoed en opgeleid in de schoot van het systeem tot de vernietiging waarvan hij is voorbestemd ... De dodelijkste vijand van het Judaïstische sektarisme was door geboorte een Hebreëer uit de Hebreëën. Degene die de doodsteek toebreacht aan de geest van het Farizeïsme was een Farizeeër, een zoon van Farizeeërs” (Farrar, *Life and work of St. Paul*).

“Ik ben een Jood, te Tarsus in Cilicië geboren, doch in deze stad opgevoed, aan de voeten van Gamaliël opgeleid met nauwgezette inachtneming van de wet onzer vaders, een ijveraar voor God evenals gij allen heden zijt” (Hand.22:3).

Tarsus, de geboorteplaats van de apostel, was de hoofdstad van Cilicië in Klein Azië en samen met Athene en Alexandrië het centrum voor filosofie en literatuur. Hoewel hij geen Palestijnse Jood was, toch kon hij zich wegens zijn afkomst en opvoeding niet alleen een Jood en een Israëliet noemen (Rom.11:1), maar ook “een Hebreëer uit de Hebreëën” (Fil.3:5). Hij was kennelijk zo vertrouwd met de Hebreeuwse taal dat hij een stem uit de hemel in de Hebreeuwse taal tot hem hoorde spreken toen hij op weg was naar Damascus (Hand.26:14) en hij in die taal de menigte vanaf de trappen van het kasteel in Jeruzalem toesprak (Hand.21:40).

“Dat Paulus een hebraïcus was in de volste betekenis van het woord blijkt uit bijna elk vers van zijn brieven. Hij gebruikt de Hebreeuwse tijdrekening. Hij verwijst voortdurend naar Joodse gebruiken, Joodse wetten en Joodse feesten” (Farrar, *Life and work of St. Paul*).

Paulus was niet alleen Jood, Israëliet en Hebreëer, hij was ook “burger van een welbekende stad in Cilicië” (Hand.21:39) en tot ontsteltenis van de Romeinse hoofdman sprak hij Grieks en bezat hij tevens het “burgerrecht voor een grote stad” door geboorte (Hand.21:37; 22:27,28) en kon hij zeggen: *Civis Romanus Sum* en deed dat ook zo nodig. Hoewel Tarsus het onderwijscentrum was, stond het moreel op laag niveau en had het de twijfelachtige eer gerekend te worden onder de drie meest misdadige k's van de oudheid, de *Tria Kappa Kakista*, namelijk Kappadokia, Kilikia en

Kreta. Paulus moet de inscriptie hebben gelezen op het voetstuk van het beeld dat Sardanapalus voorstelt die met de vingers knipt en uitroept:

“Eet, drink en geniet: de rest stelt niets voor”

Hij moet al snel de kloof tussen de hoogdravende woorden en de lage moraal van de filosofen in die stad van onderwijs en losbandigheid hebben ingezien. “In de ijdelheid van hun denken” werden zij “verduisterd in hun verstand”. “De wijsheid dezer wereld is dwaasheid voor God” was zijn overtuiging nadat hij gelovige was geworden in de Zoon van God, gesteund door zijn vroegere bekendheid met zulk onderwijs in zijn geboorteplaats. De Rabbi aan wiens zorg de jonge Saulus van Tarsus werd toevertrouwd toen hij 13 jaar was, was de bekende Gamaliël, de kleinzoon van Hillel. Slechts zeven doctoren in de wetgeleerdheid hebben de titel Rabbijn gekregen. Drie daarvan waren Gamaliëls uit dit geslacht. De Gamaliël aan wiens voeten Saulus van Tarsus zat, was een liberale Farizeeër, die ijverde voor de traditie van de vaders, maar niets moest hebben van het sektarisme van de rivaliserende school van Shammai. Zijn liberale ideeën kunnen we zien in zijn toespraak tot het Sanhedrin (Hand.5:34-40).

Het staat vast dat de genade van God meer dan voldoende is om de grootste dwaas geschikt te maken voor de hoogste bediening, maar we moeten het handelen van Gods genade niet beperken tot de periode waarin een mens zich bewust met zijn geloof bezighoudt. Erkende ook Paulus deze genade niet voordat hij Christen werd toen hij zei:

“Maar toen het Hem, die mij van de schoot mijner moeder aan afgezonderd en door zijn genade geroepen heeft, behaagd had...”

Net zo goed als hij erkende dat hij als apostel was “afgezonderd tot verkondiging van het evangelie van God” na zijn bekering? (Gal.1:15; Rom.1:1). Paulus gebruikt beelden ontleend aan de Griekse atletiek, op een wijze die welhaast onmogelijk zou zijn geweest voor Petrus. Hij was inderdaad “voor allen alles geweest” ten behoeve van hun redding en zegen. Dit is een korte schets van de geschiedenis, de opvoeding en de toerusting van dit aarden vat, voorbestemd door genade om het machtigste instrument in de handen van de Heer te zijn dat deze twee duizend jaar christelijk getuigenis heeft gekend.

EEN DIENAAR VAN DE GEHEIMENISSEN

Eén van de andere kenmerken, die deze man zo’n aparte plaats geven, is die van de dienaar van de geheimenissen Gods. De

geheimenissen van het koninkrijk der hemelen zijn bekendgemaakt in de evangeliën, en het geheimenis van God en van Babylon worden gevonden in het boek Openbaring, maar er werd geen enkel geheimenis toevertrouwd aan of doorgegeven door Petrus. Aan Paulus werden vóór Hand.28 acht "geheimenissen" geopenbaard of aangestipt en twaalf "geheimenissen" zijn aan of door Paulus bekendgemaakt ná Hand.28. Deze geheimenissen staan in verband met de twee grote tegengestelde geheimen van de Schriften:

de verborgenheid der godzaligheid (het geheimenis der godsvrucht, NBG); "God geopenbaard in het vlees" (I Tim.3:16, St.Vert.);

het geheimenis der wetteloosheid; "om aan zich te laten zien, dat hij een god is" (II Thes.2: 4,7).

Een ieder die het getuigenis van Paulus negeert, berooft zichzelf van de belangrijkste sleutels tot de Schriften.

In de brief aan de Romeinen spreekt hij van twee geheimenissen en beide zijn van groot belang voor het begrijpen van de plaats van de heidenen in het plan der verlossing:

het geheimenis dat samenhangt met Israëls verblindings (Rom. 11:25);

het geheimenis dat samenhangt met Adam (Rom. 16:25).

Wat was het geheimenis van Rom.16:25-27?

"naar de openbaring van het geheimenis" - Het is volstrekt onnodig om te veronderstellen dat dit het geheim, of het geheimenis is dat geopenbaard wordt in het derde hoofdstuk van Efezen. Als we Rom.5:12-8:39 onderzoeken zien we dat het een uniek onderdeel vormt van het onderwijs in deze brief. Het gaat terug tot een periode vóór Israël en vóór Abraham. Het voert ons terug tot Adam. In Pred.3 zegt Salomo: "Alles heeft zijn uur en ieder ding onder de hemel zijn tijd" en bij de opsomming daarvan zegt hij: "een tijd om te zwijgen en een tijd² om te spreken" (3:1,7). Het woord in Rom.16:25 dat in de NBG is vertaald met "verzwegen" is *SIGAO*, dat op andere plaatsen vertaald is met: "stilzwijgen" en "zwijgen".

Veel belangrijke waarheden zijn in Gen.1-11 latent aanwezig, maar daarover werd gezwegen, of deze werden geheim gehouden, totdat de "tijd om te spreken" zou aanbreken. Die tijd brak aan toen Paulus geleid werd om de brief aan de Romeinen te schrijven. De

² Deze opmerking lijkt voor de nederlandse lezers overbodig. In de door de schrijver gebruikte engelse vertaling staat op deze plaats: "kept secret" (geheim gehouden). Hij wil aantonen dat hier over hetzelfde "zwijgen" wordt gesproken als in Pred.3 (*noot van de vert.*)

bestudering van Gen.1-11 in het licht van Rom.5:12-8:39 is daarom van het allergrootste belang voor de gelovige die zich het unieke karakter van zijn roeping realiseert. Vanaf het twaalfde hoofdstuk van Genesis tot het einde van Handelingen neemt één volk een allesoverheersende plaats is en het deel van het Oude Testament dat handelt over Israël kent geen redding buiten dat uitverkoren ras, of de verbonden met Abraham om.

Wanneer Israël zou falen en afvallen, hadden de *profeten* ons niets te vertellen over de manier waarop God het probleem dat daaruit zou ontstaan, zou oplossen. Daarom is het doel van het centrale gedeelte van Romeinen om de relatie van de mens als zodanig (d.i. niet als Jood of heiden) tot Adam en Christus te tonen los van zowel de beloften aan de vaders als het succes of het falen van het uitverkoren volk. Maar dit is over het algemeen niet het thema van de oudtestamentische profetie. De periode die in de Schriften beschreven wordt door Gen.12 tot Matt.1 is net zo lang als de periode die beschreven wordt door Gen.1:3 tot en met Gen.11, beide ongeveer 2.000 jaar. In de beperkte ruimte van de eerste elf hoofdstukken van Genesis is alles geschreven wat we kunnen weten over de eerste 2.000 jaar van de huidige schepping. Het geschrevene staat boordevol met waarheden, maar bekendmaking hiervan moest wachten tot de aangewezen tijd. Net zoals het evangelie zelf het onderwijs dat verborgen was in het Oude Testament heeft geopenbaard (zoals we zien in Hab.2:3,4 &c.) zo bevatten de eerste hoofdstukken van Genesis veel basiskennis die licht werpt op de plaats van de gelovige die is gered en gerechtvaardigd buiten de wet van Mozes om. Boeken zijn geschreven om de gehoorzaamheid van Christus te verbinden aan de wet van Mozes, terwijl de wet slechts tijdelijk was. De wet was "om de overtredingen te doen blijken erbij gevoegd", zij was niet "onberispelijk" en is daarom verdwenen (Hebr.8:7).

Het geheim dat in Rom.5-8 ligt besloten, was stil gehouden in de *aionische tijden*. We lezen overigens ook van een deel van Gods doel dat verbonden is met de periode die "vóór *aionische* tijden" wordt genoemd (Tit.1:2; II Tim.1:9) en in Corinthiërs lezen we van "een geheimenis, de verborgen wijsheid Gods, die God [reeds] van eeuwigheid voorbeschikt" heeft (I Cor.2:7). Het geheimenis van de gevangenschapsbrieven was "eeuwen en geslachten lang verborgen geweest" (Col.1:26). Deze verborgen onderwerpen hadden hun eigen "tijd van spreken", hetgeen gebeurde door de "prediking", die "in opdracht" geschiedt (Tit.1:3). Op dezelfde wijze is het geheim in Rom.16: 25,26 op basis van een opdracht geopenbaard.

Van het geheimenis van Rom.16 wordt niet gezegd dat het in verband stond met een periode die "voor eeuwige tijden" wordt

genoemd, maar dat het verzwegen is gedurende de eeuwen. Dit geheimenis is het thema van het centrale deel van Romeinen en het onderwerp is *Adam*, niet Abraham, *de mens*, niet Israël of de heiden, de wet der *zonde*, niet de wet van de Sinai, de overheersing door *zonde en dood*, niet de overheersing door Kanaänieten of Babyloniërs.

Wat zijn de “profetische Schriften” waarnaar Paulus verwijst? De woorden die zijn vertaald met “profetische Schriften” zijn niet exact dezelfde als die in Rom.1:2 zijn gebruikt. Daar staat in de oorspronkelijke tekst: *DIA TE GRAPHON PROPHETIKON*. Door sommigen wordt verondersteld dat er niet alleen maar sprake is van een verschillende manier van uitdrukken, maar van een werkelijk onderscheid. Rom.1:2 zou dan verwijzen naar oudtestamentische profeten, terwijl Rom.16 betrekking heeft op nieuwtestamentische. Dit kan wel zo zijn, maar de lezer moet er zich bewust van zijn dat niets in het hier gebezigde taalgebruik daar een bewijs voor levert. *PROPHETIKOS* staat in dezelfde verhouding tot *PROPHETES*, als *PNEUMATIKOS* tot *PNEUMA*, eenvoudigweg de bijvoeglijke vorm. Zoals de enige andere keer dat dit woord voorkomt aantoont, zijn alle O.T. profetieën de “profetische Schriften” (II Petr.1: 21).

Pas toen de apostel de opdracht kreeg om deze vroege waarheid bekend te maken, zijn de profetische Schriften, die generaties lang hun geheim hadden bewaard, beginnen te spreken.

Door het feit dat hetgeen in zowel Rom.1 als in Rom.16 bekend werd gemaakt diende tot “bewerking van gehoorzaamheid des geloofs onder alle volken”, wordt aangetoond dat het om één doel gaat en dat het gehele gedeelte van Rom.1 tot 16:27 één ondeelbaar geheel is, zoals een vergelijking tussen Rom.1:1-5 en Rom.16:25,26 aan zal tonen. Het is niet nodig om de veronderstelling van Lightfoot te volgen dat de doxologie enkele jaren later is toegevoegd.

In Efezen, waar het woord geheimenis zes keer voorkomt, worden twee geheimenissen besproken die weliswaar verband houden met elkaar, maar toch verschillend zijn:

het geheimenis, *par excellence* en zonder verdere kwalificatie (Ef.3:3);

het geheimenis van Christus, waarover Paulus meer kennis bezat dan de apostelen en profeten voor hem (Ef.3:4).

In Efezen en Colossenzen vinden we de tweevoudige bewering van Paulus dat hij de enige rentmeester van deze bijzondere en unieke bedeling van het geheimenis onder de heidenen is:

“dat mij door openbaring het geheimenis bekendgemaakt is ... en in het licht te stellen wat de bediening van het geheimenis inhoudt” (Ef.3: 3,9);

“ten behoeve van zijn lichaam, dat is de gemeente. Haar dienaar ben ik geworden krachtens de bediening, die mij door God is toevertrouwd, om onder u het woord van God tot zijn volle recht te doen komen, het geheimenis, dat eeuwen en geslachten lang verborgen is geweest, maar thans geopenbaard aan zijn heiligen” (Col.1:24-26).

Deze heilige geheimen, die zo genadig zijn geopenbaard op het juiste moment, kunnen slechts tot onze schade worden genegeerd. Wanneer de bediening van Paulus niet wordt opgemerkt, kunnen deze kostbare openbaringen niet op hun waarde worden geschat en zal de heerlijkheid van de “roeping Gods, die van boven is” nooit werkelijkheid worden. Is het mogelijk dat men liever “vergeving” heeft die gold onder de bediening van het koninkrijk (Matt.18:32) dan de volledige en volmaakt onherroepelijke vergiving die de heerlijkheid is van het evangelie dat door Paulus werd verkondigd? (Hand.13:38; Ef.1:7). Waar, buiten Paulus’ bediening en brieven om, kunnen we die geweldige rechtvaardiging ontdekken, die niet uit werken of de wet is, maar die de rechtvaardigheid van God Zelf als de onze toerekent door het geloof van Jezus Christus! Welke andere schrijver in het Nieuwe Testament doet zoveel licht schijnen op “onsterfelijkheid” als de apostel Paulus? En meer nog dan al het andere waar zullen we een Christus vinden, zo verheven, zo heerlijk, zo genadig, zo triomferend, als de Christus Jezus van deze apostel der genade? Wat zou ons het verlies van die lofzang op de Goddelijke Liefde in I Cor.13 vergoeden, of dat ontroerende getuigenis van de opstanding in I Cor.15? Is er ergens buiten de geschriften van Paulus iets te vergelijken met Rom.8:31-39? Waar is zo’n lijst met lijden om Christus’ wil te lezen als we II Cor.11:16-33 niet hadden? Wat zou de plaats van Fil.2:5-11 kunnen innemen of van 3:3-21? Maar we zullen ophouden. Het geeft geen pas om te proberen te vergelijken of te toetsen.

De schaduwen van de profetische beelden beginnen de hemel te verduisteren. De volkeren uit de oudheid, Iran, Irak, Egypte, Israël, ontwaken uit hun slaap en wanneer het uur slaat en de profetische klok weer gaat lopen, zullen de dagen van deze bedeling der genade geteld zijn en degenen die het getuigenis van de gevangene van de Heer hebben genegeerd, zullen een plaats krijgen die lijkt op die der dwaze maagden.

“Want het heil is ons nu meer nabij, dan toen wij tot het geloof kwamen. De nacht is ver gevorderd, de dag is nabij. Laten wij dan de werken der duisternis afleggen en aandoen de wapenen des lichts!” (Rom.13:11, 12).

We besluiten deze overdenking van de bediening van de apostel der heidenen met twee citaten, één aangaande zijn buitengewone geschiktheid voor de bediening die hij moest vervullen, en één over zijn karakter, de man die “voor allen alles” gemaakt is, opdat in ieder geval enkelen behouden mochten worden.

“We spreken hier over een mens met wie geen enkel mens die ooit geleefd heeft, zowel voor als na hem, zich kan meten. Als we hem alleen beschouwen als schrijver, dan overtreft hij, zelfs in zijn meest informele brieven, de grootste auteurs, of het nu heidenen of christenen zijn, van vóór zijn eigen tijd en die na hem kwamen. Plinius de jongere was een beroemde schrijver van brieven, maar zelfs hij heeft nooit een brief geproduceerd die zo verfijnd is als de brief aan Philemon. Zelfs Seneca die als moralist bijna ongeëvenaard was, hoewel hij regelmatig de gouden standaard loslaat, doet zelfs met zijn meest subtiele morele aforismen in diepte en intensiteit nog onder voor de meest terloopse van Paulus. Epictetus en Marcus Aurelius voorzien ons van de meest pure en edele voorbeelden van stoïcijnse verhevenheid en denkvermogen, maar Paulus’ hoofdstuk over naastenliefde is meer waard dan al hetgeen zij geschreven hebben.. Als we naar de christelijke wereld kijken dan zien we dat de grootste arbeiders op welk terrein van christelijke bediening dan ook slechts een inferieur aspect vertonen van één klein onderdeel van Paulus’ veelzijdige superioriteit. Als theoloog, als degene die de leerstellingen van het Christendom verwoordde, kunnen we hem wellicht vergelijken met Augustinus of Thomas van Aquino; maar we zullen tot onze verbijstering bemerken dat hij in zich de fantastische retoriek en dogmatische bitterheid van de één en de academische dorheid van de ander verenigt. Als moreel hervormer kunnen we hem wellicht vergelijken met Savonarola, maar in zijn praktische controle over de meest sensationele geestelijke ervaringen - wanneer hij de geest van de profeet aan de profeet onderwerpt - zou hij een geweldig voorbeeld zijn geweest voor deze hartstochtelijke Florentijn! Als prediker zouden we hem kunnen vergelijken met Bernhard van Clairvaux, maar Paulus zou niet in staat geweest zijn zich te onderwerpen aan de hardheid van onnatuurlijke ascese en jacht op dwaalleringen. Als hervormer die de loop van de hele menselijke geschiedenis veranderde, is Luther de enige die met hem vergeleken kan worden. Maar hoe onmetelijk ver staat de apostel in inzicht, hoffelijkheid, nederigheid, waardigheid en

zelfbeheersing boven hem. Als zendeling zouden we hem met Xaverius, als praktische organisator met Gregorius, als vurige liefhebber van zielen met Whitefield, en met zoveel andere heiligen Gods voor veel andere gaven kunnen vergelijken, maar geen heilige van God heeft ooit de zelfde hoogten bereikt in zoveel hoedanigheden, of gaven van de Geest in dezelfde mate ontvangen, of in zijn sterfelijk lichaam dezelfde duidelijke littekenen van de Heer gedragen. Gedurende zijn leven was hij in geen enkel opzicht minder dan de grootste apostelen, en hij steekt verre uit boven de grootsten der heiligen die sindsdien hebben gestreefd het voorbeeld van zijn toewijding aan de Heer te volgen" (Farrar).

"Hier zien we de onverschrokken zelfstandigheid waarmee hij "Petrus in aller tegenwoordigheid" weerstond; de onstuimigheid die in de toespraak tot de "onverstandige Galaten" naar voren komt; de welgemeende verontwaardiging waarmee hij de bekeerlingen beveelt: "Let op de honden, let op de slechte arbeiders, let op de versnijdenis!" en dat uitloopt op het nadrukkelijke "Volstrekt niet" waarmee hij elke antinomische insinuatie tegemoet treedt; het vurige patriottisme dat hem doet wensen "van Christus verbannen te zijn ten behoeve van mijn broeders, mijn verwanten naar het vlees"; de vrijgevigheid die geen andere beloning op het oog had dan "door mijn evangelieprediking het evangelie om niet te mogen brengen", omdat hij vond dat het beter was te sterven dan dat "iemand zijn roem zou verijdelen"; dat beducht zijn voor overgedienstige bemoeienis die hem ertoe bracht terug te deinzen voor het bouwen op andermans fundament; de ontferming die blijkt uit zijn beroep op Philemon, die hij had kunnen gelasten, maar "ter wille van de liefde de voorkeur geeft aan een verzoek. Nu het zo met Paulus is, dat hij een oud man is en bovendien een gevangene van Christus Jezus" en nog treffender in enkele van zijn afscheidsgroeten, zoals hij (bijvoorbeeld) de Romeinen verzoekt Rufus te groeten met "zijn moeder, die ook voor mij een moeder is". Hij probeert angstvallig elke schijn van kwaad te vermijden "u tot last te zijn, en dit zal ik blijven doen"; die verfijnde hoffelijkheid waardoor hij er zichzelf niet toe kon brengen te verwijten voordat hij eerst heeft geprezen en wat hem er haast toe brengt zich voor de vrijheid die hij neemt om advies te geven aan mensen die hij niet persoonlijk kende, te verontschuldigen; die zelfopofferende liefde die hem er toe brengt "in eeuwigheid geen vlees meer te eten, om zijn broeder geen aanstoot te geven"; het ongeduld tegenover de sektarische vormendienst waarmee hij de Judaïsten van Galatië overdondert, gekoppeld aan een vriendelijke verdraagzaamheid ten aanzien van de onschuldige zwakheid van een angstig geweten; het verdriet om de zonden van anderen die hem tot tranen toe bewogen als hij

sprak over de vijanden van het kruis, “ik heb het u dikwijls van hen gezegd, maar nu zeg ik het ook wenende”; die heerlijke vrijheid van jaloezie waarmee hij spreekt tegen hen die uit rivaliteit jegens hem Christus verkondigen uit afgunst en nijd en verwachten daarmee de kwelling van zijn boeien te vergroten: “Wat doet het ertoe? In elk geval, hetzij met een bijoogmerk, hetzij in oprechtheid, wordt Christus verkondigd; en daarin verblijd ik mij, en zal ik mij ook verblijden”; die liefhebbende vriendschap die als een moeder waakt over de gezondheid van Timotheüs; dat innige medeleven in de vreugde en het verdriet van zijn bekeerlingen, waardoor hij kon zeggen, zelfs tot de opstandige Corinthiërs, “ik heb immers reeds gezegd, dat gij ons zo na aan het hart ligt, dat wij met u zouden willen sterven en leven”; het grote verlangen naar vriendschappelijke omgang, en het gevoel van eenzaamheid als hem dat onthouden werd, dat misschien het meest treffende kenmerk van alles is. “Toen ik nu te Troas was gekomen om het evangelie van Christus te prediken, en mij een deur geopend was in de Here, heb ik geen rust gehad voor mijn geest, omdat ik mijn broeder Titus niet aantrof, doch ik nam afscheid van hen en vertrok naar Macedonië”. En: “toen wij in Macedonië kwamen, had ons vlees geen rust of duur, doch wij waren van alle kanten in de druk: van buiten strijd, van binnen vrees. Maar God, die de nederigen troost, heeft ons getroost door de komst van Titus”. “Doe uw best spoedig tot mij te komen. Want Demas heeft mij uit liefde voor de tegenwoordige wereld verlaten. Hij is naar Thessalonica vertrokken, Crescens naar Galatië, Titus naar Dalmatië. Alleen Lucas is nog bij mij.” (Conybeare and Howson).

Oorspronkelijke titel: *Who then is Paul?* (The Berean Publishing Trust)

Vertaling: J.A. Hensen, © Stichting Lachai Roi